

Розата носи короната си още от древността. Хилядите ѝ превъплъщения населяват градините от най-северните райони до тропиците.

нейно величество

Ухане във въздуха

Розите се развиват най-добре в топли и с умерен климат места. Ако е горещо, цъфтят непрекъснато. Интензитетът на техния изумителен аромат се променя през различните фази на генонощиято, зависи от въздушната влажност и възрастта на цвета. Някои видове, особено от катерливите и увивните, могат да парфюмират цялата градина.

Вековен интерес

Началото на селекцията на розите започва от древността. Розата е може би растението с най-много вариетети, засега около 25 000. В резултат на векове селекция и хибридизация сега имаме

разнообразие от форми, големини, багри и аромат на цвета, време и продължителност на цъфтене и т.н.

Всеки да си знае мястото

Като единично растение за акцент в градината може да се използва красива храстовидна роза с елегантен силует и обилен цъфтеж. Подходящи са и щамбовите рози - голи стъбла с височина от 0,30 до 2 м с присадени на върха им рози. Много ефектно е високо стъбло с присадена на него увивна роза с клонки, спускащи се до земята, или стъбло, на върха на което розата е оформена като цъфтяща топка. Многого различни начини за аранжиране на розите дават възможност да се изберат

подходящи видове за всеки кът от градината, да се създаде различен стил и настроение. Важно е да се подберат подходящи по силует и структура видове - храстовидни, миниатюрни (високи до 20-30 см), увивни или катерливи рози. Можем да си направим минирозариум, ако засадим различни сортове рози в лехи или геометрично - в кръг, квадрат, правоъгълник. Или да ги подредим пейзажно, така че да се оформи живописна растителна група или периферия на градината. В този случай могат да се засадят, както и да се комбинират с храсти или с многогодишни цветя, като се допълват или контрастират. Или да се удължи периодът на цъфтеж, ако цъфтят по различно време. Интересно е съчетанието на рози с ароматни растения и подправки като розмарин, лавандула, босилек. Комбинираме рози с вечнозелени растения, се скриват голите им стебла през зимата. Увивните и катерливите рози, прикрепени към дърво или висок храст, привнасят романтика в градината. Красиви са и комбинациите с други увивни и катерливи растения, например клематис или текома. С някои видове рози може да се оформи ефектен жив плет, но те нямат целогодишен презграден ефект. За площи, покрити с настилка, за тераси или като акцент в градината се използват рози,

засадени в съдове. Подходящи са гъстите храстовидни и компактни сортове. Дори и високите увивни и катерливи рози стоят добре в големи съдове (например бурета). Миниатюрните рози са особено подходящи за засаждане в сандъчета самостоятелно или с други ниски растения. Трябва да са озрети от слънце през по-голямата част от деня.

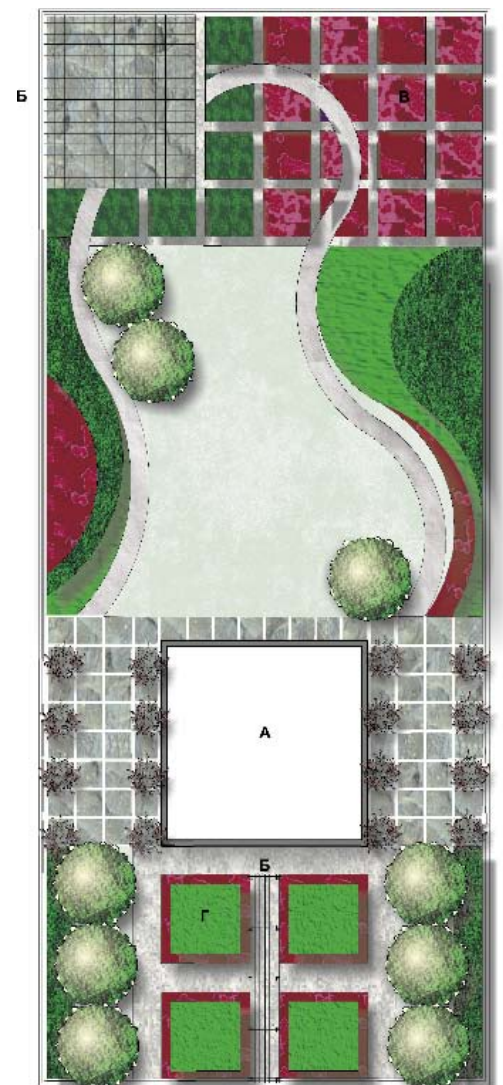
Как се засаждат

Розите се развиват добре и цъфтят обилно, засадени на слънчеви места с богати и добре дренирани почви. Добре е да се избягват северни и незащитени от силни ветрове места. Преди засаждането почвата трябва да се прекопае поне на 20 см

дълбочина, а след това розите да се наторят отгоре с оборски или комбиниран (азот, фосфор и калий) тор, който постепенно да стигне до корените. Най-добре е розите да се засадят наесен или напролет на гол корен, т.е. преди или след като листата им са опаднали. Така прихващането им е по-лесно, отколкото ако се засадят като контейнерни растения през активния сезон. Преди засаждането корените се подрязват малко за освежаване, премахват се повредените им части. Добре е да ги потопим в торов разтвор или поне да ги накиснем във вода. След това като внимаваме да не ги подгънем, ги поставяме в дупката и посипваме ►

Храст	
Широколистно дърво	
Настилка от естествен камък	
Настилка	
Трева	
Рози	
Ароматни растения	
Рози в съдове	
Къща	
Пергола	
Рози и ароматни растения оформени геометрично	
Рози в лехи	

Пред входа на къщата розите са в лехи. Отстрани на пейзажната пътека - групи от рози в свободни форми, в дъното на двора - минирозариум, съчетан с ароматни растения. На площника покрай къщата - рози в съдове, а по перголите - пълзящи рози, съчетани с други увивни растения

зеленото пространство от Сияна Флавин, ландшафтен архитект

с рохкава почва и обилно поливаме. При есенното засаждане се изрязва горната част на растенията на височина 35-40 см от основата, за да се улесни зазимяването им. Миниатюрните рози се подрязват на височина 20 см.

Готови за стуга

Едновременно или скоро след есенното засаждане може да се направи зазимяването. Зазимяването става от средата на октомври до началото на ноември. Ниските рози се изрязват на около 30 см височина и се покриват с почва на купчина около всяко растение, висока 20-30 см. Ако зимата е много студена или безснежна, поставените в основата на растението сухи

листа, оборски тор, борови игли или клонки ще го затоплят. При щамбовите и високите рози стъблото и короната трябва да се обвият с по-плътен плат. Короната се покрива с перфориран найлон, зебло или амбалажна хартия, за да може да влиза въздух. Ако розата е с повече стъбла, първо трябва всички стъбла да се приберат и завържат. Друг начин за зазимяване на щамбовите рози е като се засагат малко косо през есента и после се наведат, така че стъблото и короната да полезнат, за да могат да се покрият с почва. Катерливите рози не се зазимяват, тъй като са студоустойчиви.

Суетене около хубавицата

През вегетативния сезон почвата около розите се разрохва на дълбочина 5-10 см на всеки 2-3 седмици. Премахват се плевелите, прецъфтелите цветове се изрязват. За красивия вид на розите много важно е подхранването. Наесен или напролет преди окопаването се наторяват с оборски тор. През късната пролет и лятото, за да се стимулира изобилно цъфтене, се торят с течни органични или с минерални торове на всеки месец. Препоръчва се по-рядко, но по-изобилно поливане.